

La catequesi comença a la família

Pares i avis tenen un paper essencial en la iniciació cristiana dels fills i néts

Miquel Àngel Codina

Els pares i els avis són, sens dubte, els primers catequistes i transmissors de la fe a fills i néts. Un element cabdal en aquesta educació cristiana és el testimoni que poden oferir als més petits de la casa: resar a l'hora d'anar-se'n a dormir, beneir els àpats, anar a missa... La doctrina feta vida.

Segons Victòria Cardona, escriptora i orientadora familiar, transmetre la fe als infants és difícil «perquè les persones que no tenen fe no poden donar el que no tenen. La fe és un do que rebem de Déu amb el bateig, però que cal alimentar perquè es faci visible. D'una banda, els nostres fills ens han de veure llegir l'Evangelí o anar a alguna classe de teologia, ja que la formació és molt important; de l'altra, han de copsar com encaixem la feina, el cansament, el dolor per la pèrdua de persones que estimem o com rebem els sagraments i com la nostra fe reforçada la demostrem amb fets. La fe i la confiança en Déu dels pares brilla i atrau més que mil paraules escrites en una pissarra; són un exemple que els fills descobreixen».

«Els avis —comenta Cardona— són avui un puntal a la vida de moltes famílies. Fills i néts valoren la seva disponibilitat, generositat, discreció i altres qualitats. He aprofundit sobre temes diferents en tots els meus títols, però la música de fons sempre és la mateixa: tenir una actitud positiva per tornar a començar cada dia amb il·lusió, esforçar-nos per viure valors, comunicar-nos amb confiança en l'àmbit familiar i viure un ritme lent a casa que convidi a crear forts lligams afectius.»

Victòria Cardona acaba de publicar el llibre *Teixint el tapís de l'amistat* (Editorial Meteora), adreçat a joves i a pares. «Els joves hi poden aprendre les qualitats que es necessiten per viure una bona amistat: la lleialtat, el respecte, l'agraïment, el perdó... Els pares aprofundiran com fer-ho perquè els fills es relacionin amb amics que els ajudin a ser més sociables. Habilitats socials com l'empatia, l'assertivitat o la resiliència els seran útils per preparar-los per a la seva vida futura de treball en equip o per a la convivència en general», explica.

La periodista i escriptora Sandra Buxaderas opina que «avui hi ha nous desafiaments. Amb l'actual sistema econòmic, sovint tant el pare com la mare treballen fora de casa quasi tot el dia i llavors queden molt poques hores de relació amb els fills, que és allà on es poden compartir experiències i transmetre valors. I de vegades les famílies també es tanquen massa a casa davant de la televisió i no es relacionen entre ells».

«Transmetre la fe —explica Buxaderas— té molt a veure amb buscar maneres d'estar més amb els nostres fills o néts i de buscar espais per compartir experiències i per dialogar sobre el que estem vivint. Déu és una experiència molt profunda; no és fàcil viure'l amb

Sandra Buxaderas amb les seves filles, la Núria i l'Anna, a la falda.

JUANJO FERNÁNDEZ

«Cal desenvolupar la interioritat dels infants: mirar ben endins per mirar més enllà!»

SANDRA BUXADERAS

«A Jesús no cal anar-lo a buscar, és a tot arreu en cada moment de la nostra vida familiar»

presses.» I afegeix: «Personalment em serveix molt dinar i sopar amb la meva filla gran (Núria, de 3 anys) amb tranquil·litat, poder-me aturar a jugar amb ella quan tornem de l'escola i comentar el que passa al carrer, fer activitats conjuntes amb amics de totes les edats, quedar-me una bona estona amb ella amb la llum apagada o una espelma encesa a l'hora d'anar

a dormir i agrair a Déu els moments bonics... És llavors que podem parlar de les experiències que hem viscut i podem trobar el temps d'afrontar temes transcendentals, com Déu, l'amistat, la por o la mort. I a la petita (Anna, de quatre mesos) també puc tractar de transmetre-li l'amor de Jesús intentant que se senti atesa, protegida i estimada en tot moment. Jesús és també l'escalfor d'una carícia.»

«Molts pares, seguint el model de Jesús, intenten basar l'autoritat més en l'amor que en el temor, i això permet transmetre la fe amb més autenticitat. El fet de viure actualment l'espiritualitat en un entorn una mica hostil pot impulsar pares i avis a cercar noves maneres de compartir experiències de fe que poden deixar molta més petjada en els infants que no pas viure la fe de manera rutinària», assenyala Sandra Buxaderas.

Jesús, un bon amic

«La fe és un do de Déu. Sé que és una obvietat, però no ho hem d'oblidar, perquè el fet que nosaltres "transmetem" no implica necessàriament que els nostres fills ho estiguin "rebent". No em sembla que sigui especialment més difícil ara que en altres moments històrics. Sí que vivim una època molt materialista, però al mateix temps hi ha un gran interès per l'espiritualitat, i per la solidaritat. Aprofitem-ho per

desenvolupar la interioritat dels infants: mirant ben endins per mirar més enllà!», subratlla Juanjo Fernández, consultor pedagògic de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i autor dels volums *La pregària de la porta* i *Preguem de la A a la Z* (tots dos publicats per l'Editorial Claret).

En aquests llibres, l'autor especifica que els lectors «hi trobaran una experiència de pregària familiar, una metodologia de pregària quotidiana per començar el dia i 130 pregàries per posar-ho en pràctica, directament o adaptant-les a la pròpia realitat, ja que amb els llibres s'inclou la possibilitat de disposar de les pregàries, però també dels textos i les imatges! M'agrada dir que és una oportunitat per sortir de casa de la mà de Déu!».

Juanjo Fernández reconeix que la transmissió de la fe en família cal fer-la «com tot, des de la coherència: si la nostra fe és fonamental (de fonament) i no ornamental (de decoració), Jesús es farà present en la nostra vida: la pregària al matí —o al vespre—, la benedicció de taula, l'assistència a missa (sobretot si procurem anar també a misses familiars), apuntar-los a la catequesi, la lectura de la Bíblia (i de tants llibres que adaptin i expliquen molt bé la Paraula), la cançó de bona nit, el compromís en activitats solidàries (les que passen pel nostre temps i la nostra butxaca)...».

Sandra Buxaderas és l'autora del

llibre *Com viure Jesús en família* (Edicions Pòrtic): «La manera com es viu l'espiritualitat ha canviat tant que em va semblar útil buscar idees que poguem aplicar en el nostre dia a dia amb fills i néts. Hi trobem cinquanta exemples de com es pot aprofundir avui la relació amb Déu amb infants de totes les edats. Quinze famílies molt diferents donen testimoni de com s'ho han fet per transmetre valors, per resar amb els nens o què han fet quan el nen ja no ha volgut resar a la nit. Aquests testimonis volen ser una font d'inspiració per tal que després cada família trobi la seva pròpia manera de relacionar-se amb Jesús.»

Són diverses les maneres en què pares i avis poden «convidar» Jesús a casa per tenir tots plegats una vida més plena i viure els valors de l'Evangelí. «A Jesús el podem convidar a casa beneint taula o resant amb el nen abans de posar-lo a dormir, però també assajant noves maneres de pregar tota la família unida, encenen una espelma a la sala, resant i dialogant al cotxe o entrant en una ermita quan sortim a passejar a la muntanya... Ara bé, a Jesús no cal anar-lo a buscar, és a tot arreu en cada moment de la nostra vida familiar. Amb cada gest nostre, vivim l'Evangelí... o ens n'allunyem», afirma Buxaderas.

Per la seva banda, Victòria Cardona posa en relleu que «és fonamental que els pares donin testimoni d'una fe viscuda amb coherència. Els fills han de veure que els pares viuen el que els expliquen. Els pares han d'ajudar a engrandir la capacitat d'estimar dels fills, animant-los a fer petits serveis a casa, als germans, avis i companys de classe. Tot el que els pares fan o diuen s'ha de transmetre amb alegria. Necessiten dels pares afabilitat i disponibilitat generosa».

«Tenim a l'Evangelí —constata Cardona— unes imatges de Jesús que poden il·lustrar el comportament de la família cristiana. Els pares podem acostar els fills a la vida de Jesús amb la lectura i explicació de petits fragments de l'Evangelí. Els infants s'animen llavors a imitar la seva atractiva vida i, a l'adolescència, etapa caracteritzada per la recerca de la identitat, els servirà de referent Jesús, que mai no defrauda. Tota la vida de Jesús és una vida d'amor. I el bé sempre, sempre, és difusible.»

«És bo iniciar els fills, de ben petits, en algunes pràctiques de vida de pietat que quedin incorporades a la seva ànima. Han de reconèixer Déu com un pare que els estima, la Mare de Déu com la que els cuida i l'àngel de la guarda com algú que els protegeix. En el Parenostre, l'Ave Maria i l'oració

Iniciar els infants en el creixement en la fe és l'objectiu de la Pregària 0-7.

a l'àngel de la guarda hi trobaran tres columnes fortes que alimentaran la seva fe, esperança i caritat. Cal afegir-hi la benedicció de la taula, que agrada molt de fer als infants. Veure en família pel·lícules amb valors, que animin el bon cor, també és un recurs excel·lent per foragitar la més mínima violència dels nostres fills», considera Cardona.

Pregària per als infants

El febrer del 2003 va néixer a la parròquia de la Puríssima de Sabadell la Pregària 0-7. «Uns pares i mares van demanar a uns catequistes de la parròquia que caldria pensar alguna activitat en què ells i els seus fills petits poguessin participar plegats en una activitat parroquial. Després de dotze anys de pregàries mensuals amb els més menuts de la comunitat i les seves famílies, la iniciativa està totalment consolidada», comenta l'equip de la Comissió Pregària 0-7.

Es tracta d'un espai de trobada, que es fa cada tercer dissabte de mes, amb dos objectius ben clars. D'una banda, ajudar les famílies a la iniciació a la pregària i a la vida cristiana dels seus fills petits, a través de compartir una pregària a la parròquia pensada per a ells. I de l'altra, fer que els més menuts comencin a participar en activitats par-

VICTÒRIA CARDONA

«Tota la vida de Jesús és una vida d'amor. I el bé sempre, sempre, és difusible»

amb el conte que els hem explicat. Val a dir que és una proposta de treball manual per fer a casa, amb l'ajuda dels pares, cosa que els permet tornar a parlar del que hem fet a la pregària. Els comentaris de les famílies ens ho confirmen i a vegades els nens i les nenes, en les seves explicacions, ens fan veure que a casa han reviscut el conte.»

Acabada l'estona de pregària, pares i fills berenen en una sala de la parròquia, on comparteixen el que han portat entre totes les famílies; la mainada juga una estona i els adults fan petar la xerrada. Això és important per crear vincles entre tots plegats.

«Els més menuts de la família necessiten estones de pregària breus i senzilles, però cal que siguin habituals i que l'actitud dels adults sigui coherent i sincera. Els nens i les nenes veuen que els adults que participem en la pregària, tant els familiars com els catequistes, hi tenim una participació compromesa i activa: cants, pregàries, moment de la pau... Només és explícit per a ells el moment de les preguntes i la reflexió que fem conjuntament amb ells», manifesta l'equip de la Comissió Pregària 0-7. També és primordial que la mainada s'adoni que els seus familiars tenen altres moments de participació en la vida parroquial: anar a missa, assistir a una reunió, etc.

roquials i créixer en la fe i en el sentit de pertinença a la comunitat cristiana. L'equip especifica que «la pregària, tot i tenir una estructura fixa des dels seus inicis, s'ha anat modificant per tal de fer-la encara més propera als infants».

La Pregària 0-7 està pensada com una estona de pregària per als infants i els seus acompanyants adults, «ja que partim de la idea que són els pares qui millor poden alimentar el despertar religiós dels seus fills i que l'observació i imitació de la fe dels pares i les vivències religioses familiars fan néixer les actituds, les conductes i les creences dels fills».

«Amb la intenció de donar continuïtat a la pregària —afegeix l'equip—, sempre els donem un record relacionat

